

RUTEBILENE

Landets første faste bilrute kom i 1908 og var ruten mellom Battenfjord og Molde. I de etterfølgende årene ble det etablert stadig flere ruter, og i 1920 var den totale rutelengden utbygd til nesten tusen mil. De første rutebilene var ofte bare en liten femseters personbil. Busser i mer moderne forstand kom ikke før i 1920-årene. Det var først da man fikk en ordentlig rutetrafikk, ikke bare i sommermånedene, men på helårsbasis.

I Vestfold kom de første rutebilene i 1910. Larvik var tidlig ute med flere ruter i omegnen. Det ble også opprettet fast rute fra Stavern til Tønsberg via Larvik og Sandefjord

“Rist meg hjem” – Tønsbergdistriktets første rutebil. Ruten ble opprettet på strekningen Tønsberg – Kjøpmannsskjær 11. april 1911 av Tønsberg og Oplands Automobilkompani. Bilen var registrert for 13 passasjerer. Sjåføren var Nils Olsen. I 1916 overtok han ruten på egen regning og ble distriktets første rutebileier.

Nils Olsens bevilling fra 1925 på rute 43 fra Tønsberg til Kjøpmannsskjær. (Arkivet etter Øybuss, Vestfold fylkesmuseum)

Foto: Vestfold Fylkesmuseums fotosamling

Alle selskaper som kjørte rutebil måtte ha løyve fra myndighetene. Ved samferdselsloven av 1947 ble det etablert egne samferdselnemnder i fylkene som avgjorde hvem som fikk løyve.

Løyve fra 1951 for ruten Sandefjord til Kjerringvik/Ula. (Arkivet etter Samferdselssjefen i Vestfold 1951, Fylkesarkivet for Vestfold)

I 1939 ble rutene i Tønsbergdistriktet, bortsett fra Nøtterøy og Tjøme, slått sammen til Rutebilene Farmand A/L. Selskapet hadde base på Stoltenberggaten rutebilstasjon. Selskapet omfattet 30 rutekonsesjoner med 36 vogner og 40 sjåførere. Selskapet ble nå et av de største i hele landet.

I 1941 slo rutebilene på Nøtterøy og Tjøme seg sammen til A/L Øybuss. Dette var et andelslag bestående av 11 andelshavere som alle drev buss, ferge eller godstrafikk på Nøtterøy, Tjøme og Hvasser. Selskapet disponerte 23 biler, tre garasjer og to ferger.

Sammenslåingene av busselskaper i Tønsbergdistriktet var epokegjørende på landsbasis. Det dannet mønster for seinere sammenslåinger andre steder. Farmand og Øybuss var selvstendige selskaper fram til 1996, da de ble innkorporert i Norgesbuss

Referat fra første møte i Samferdselsnemnda i Vestfold 22. mars 1948. (Møteprotokoll Samferdselsnemnda i Vestfold 1948-1953, Fylkesarkivet for Vestfold)

